

Beoordeling
Goed Onderbouwd en Effectief
Criteria en procedure

Datum Utrecht, juni 2016, versie 2.0
© Movisie

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Achtergrond en context	3
3. Wat houdt Goed Onderbouwd en Effectief in?	4
Bijlage 1: Samenvatting criteria Goed Onderbouwd	7
Bijlage 2: Achtergrond criteria Goed Onderbouwd	8
Bijlage 3: Samenvatting criteria Effectief	9
Bijlage 4: Criteria voor Effectiviteit	10
Bijlage 5: Criteria voor uitvoeringsvoorwaarden	12
Bijlage 6: Het werkblad en de criteria	13

1. Inleiding

Sinds 2009 werkt Movisie met het programma Effectieve sociale interventies aan de kwaliteitsverbetering van interventies in de sociale sector, gericht op maatschappelijke ondersteuning, participatie en veiligheid. Dit is het werkveld van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) met uitzondering van jeugdzorg. In de databank Effectieve sociale interventies staan (peildatum: december 2014) meer dan honderd interventies beschreven. Interventie-eigenaren en/of ontwikkelaars¹ kunnen hun interventie aanmelden voor opname in de databank.

Dit document beschrijft de procedure en werkwijze bij de erkenning van deze interventies op de niveaus Goed Onderbouwd en Effectief.

Het document geeft toelichting voor:

- professionals en organisaties die een eigen interventie willen laten beoordelen;
- gebruikers en eigenaren van de interventies, die meer willen weten over de manier waarop de beoordelingen tot stand komen;
- beoordelaars en andere betrokkenen bij de organisatie en uitvoering.

2. Achtergrond en context

Waarom beoordeling?

Professionals in de sociale sector hanteren een groot aantal werkwijzen om met de mensen met en voor wie zij werken bepaalde doelen te realiseren. Vanzelfsprekend hopen zij dat hun werkwijze ook het beoogde effect heeft. Een belangrijk onderdeel van effectief werken is het toepassen van effectieve interventies.

Ondanks de grote hoeveelheid interventies in de sociale sector is niet of beperkt duidelijk wat de effectiviteit daarvan is. Om op een eenduidige manier zicht te creëren op wat werkt streven wij er naar dat interventies worden beoordeeld. Daarvoor is Movisie in 2014 gestart met praktijkbeoordelingen op het niveau *Goed Beschreven*. Een logische en consistente beschrijving van de interventie is een belangrijke stap op weg naar een effectieve interventie. De werkwijze van Goed Beschreven wordt in het document ['Beoordeling Goed Beschreven, werkwijze, instructie en procedure'](#) behandeld.

Een volgende stap is het *erkennen* op de niveaus *Goed Onderbouwd* en *Effectief*. Bij deze erkenningen gaat het om beoordeling van de interventies op wetenschappelijke onderbouwing en onderzoek. Vanaf 2015 is de deelcommissie operationeel.

Samenwerking Effectieve interventies

In Nederland wordt in diverse sectoren op het terrein van zorg en welzijn gewerkt aan kwaliteitsverbetering van interventies. Movisie werkt samen met collega-databanken bij de uitvoering van de beoordeling en erkenning van interventies. Het erkenningstraject is een samenwerking tussen het RIVM-Centrum Gezond Leven (CGL), Movisie, het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), het Nederlands Jeugdinstituut (NJI), het Trimbos-

---

¹ We spreken in het vervolg over interventie-eigenaar en niet meer over ontwikkelaar. Vaak is de interventie-eigenaar tevens de ontwikkelaar. Dit hoeft echter niet altijd zo te zijn.

instituut en Vilans. Door samen te werken aan het beoordelen van interventies volgens eenduidige criteria streven zij naar kwaliteitsverbetering in de betrokken werkvelden gezondheidsbevordering (CGL), de sociale sector (Movisie), jeugdgezondheidszorg (NCJ), sport en bewegen (NISB), jeugdwelzijn, ontwikkelingsstimulering, jeugdzorg (Nji), langdurige GGZ (Trimbos) en ouderenzorg, gehandicaptenzorg, chronisch zieken (Vilans). De instituten hanteren dezelfde werkwijze en criteria en hebben daarover met elkaar een convenant gesloten, met uitzondering van het Trimbos-instituut en Vilans die in 2014 informeel zijn aangesloten.

3. Wat houdt Goed Onderbouwd en Effectief in?

Doel en kwalificatie

Het algemene doel van het erkenningstraject voor interventies is het leveren van een bijdrage aan de (verdere) kwaliteitsverbetering van interventies. Interventies die op dit moment in de databank Effectieve sociale interventies² staan, kunnen in aanmerking komen om te worden erkend op de niveaus Goed onderbouwd en Effectief. Ook nieuw op te nemen interventies komen daarvoor in aanmerking. Een erkenningscommissie geeft deze kwalificaties als de commissie tot de conclusie komt dat de beschrijving van de interventie voldoet aan de criteria daarvoor. Movisie speelt zelf geen rol in de beoordelingsprocedure.

De beoordeling

Voor beoordeling van interventies op het niveau Goed onderbouwd en Effectief is een deelcommissie voor deze erkenningen ingesteld. De taak van deze commissie is vast te stellen of interventies voldoen aan de criteria voor deze erkenningsniveaus.

Op basis van het door de interventie-eigenaar aangeleverde materiaal beoordeelt de commissie de kwaliteit van de interventie aan de hand van criteria voor wetenschappelijke onderbouwing en onderzoek.

Een erkenningscommissie is samengesteld uit deskundigen uit wetenschap (50 procent), beleid en praktijk (50 procent) en heeft een onafhankelijke voorzitter. De samenstelling van de commissie is zo gekozen om er voor te zorgen dat ook andere relevante aspecten voor praktijk en beleid bij de beoordeling op basis van wetenschappelijke criteria betrokken worden. De leden van de commissie zijn allen geselecteerd op basis van de gewenste deskundigheid en praktijkkennis van de verschillende inhoudelijke thema's van de interventies in de databank Effectieve sociale interventies.

Een interventie wordt door vier beoordelaars onafhankelijk van elkaar beoordeeld. Deze vier beoordelingen worden vervolgens in de commissie besproken. In de commissie zitten naast de vier beoordelaars de andere leden van de commissie. De commissie als geheel stelt vast of de interventie wel of niet wordt erkend op het niveau Goed Onderbouwd of Effectief.

---

² Onder de databank Effectieve sociale interventies valt ook de databank Huiselijk en seksueel geweld. Deze laatste is ook te vinden op de site www.huiselijkgeweld.nl.

Criteria voor erkenning

De criteria voor Goed Onderbouwd en Effectief zijn een uitbreiding van de criteria voor het beoordelingsniveau Goed Beschreven. Dat houdt in dat om voor Goed Onderbouwd of Effectief in aanmerking te komen een interventiebeschrijving in ieder geval volledig moet voldoen aan de criteria voor [Goed Beschreven](#):

- Aanleiding, doelgroep, doelen, aanpak, randvoorwaarden, overdraagbaarheid en onderzoek naar praktijkervaringen zijn beschreven.
- Het verband tussen aanleiding, doelen, doelgroep en aanpak is duidelijk beschreven.

De criteria voor Goed onderbouwd en Effectiviteit zijn:

Goed onderbouwd (I)

- Werkzaamheid van de interventie is onderbouwd met modellen, theorie en/ of literatuur.

Effectief (II, III, IV)

Hier gelden dezelfde criteria als voor Goed onderbouwd, plus:

- Effectiviteit is aangetoond met in ieder geval Nederlands onderzoek.

Bij de erkenning Effectief komt een oordeel over de bewijskracht van de effectiviteit van een interventie:

II Eerste aanwijzingen voor effectiviteit

III Goede aanwijzingen voor effectiviteit

IV Sterke aanwijzingen voor effectiviteit

Goed onderbouwd

De criteria voor Goed Onderbouwd zijn in dit document samengevat in bijlage 1. De achtergrond van deze criteria is beschreven in bijlage 2.

Effectief

De criteria voor Effectief zijn samengevat te vinden in bijlage 3. In bijlage 4 zijn de volledige criteria voor Effectief vermeld.

Uitvoerbaarheid

De uitvoerbaarheid van een interventie is in alle gevallen – uiteraard – van groot belang. Hiervoor zijn aparte criteria opgesteld. Deze zijn vermeld in bijlage 5. Uitvoerbaarheid neemt de erkenningscommissie mee bij de criteria voor erkenning op Goed Onderbouwd of Effectief. Dat gebeurt op 'aanpak' en 'uitvoeringsvoorwaarden'. In het onderzoek naar praktijkervaringen, de procesevaluatie komen de uitvoeringsaspecten ook aan bod. Dat is bij Goed beschreven vereist. Indien de stap van Goed beschreven overgeslagen wordt, is de procesevaluatie bij Goed onderbouwd en Effectief eveneens een vereiste.

De criteria komen overeen met verschillende onderdelen in het werkblad en de handleiding. Een korte toelichting hierover staat in bijlage 6.

Geldigheidsduur

De erkenning geldt voor een periode van vijf jaar. Na het verstrijken van de geldigheidsduur van vijf jaar, vindt er een nieuwe beoordeling plaats, de reguliere herbeoordeling.

De achtergrond hiervan is de volgende:

- Het erkenningstraject moet de actualiteit weerspiegelen. Effecten van interventies kunnen door ontwikkelingen in het veld in een ander daglicht komen te staan. Daardoor kunnen eerder afgegeven erkenningen hun waarde verliezen, bijvoorbeeld omdat het niveau van de 'care as usual / gebruikelijke zorg' in de loop van de vijf jaar sterk is verbeterd. Een interventie kan ook aan kracht winnen, bijvoorbeeld omdat onderzoek heeft laten zien dat een klein effect dat eerder 'verwaarloosbaar' leek toch grote invloed blijkt te hebben.
- Ten tweede moet het systeem [van erkenningen] zorgen voor opwaartse druk. Eerder afgegeven erkenningen zijn geen kwalificatie voor het leven. De verdere ontwikkeling van het werkveld vraagt om een blijvende investering in behoud van kwaliteit. Te denken valt bijvoorbeeld aan het up-to-date houden van materiaal en doorontwikkeling op basis van evaluatieonderzoek.

Als de interventie (en het niveau van de gebruikelijk werkwijzen in het desbetreffende werkveld) bij de reguliere herbeoordeling geen belangrijke verandering ten nadele van de aanpak laat zien, kan de interventie na reguliere herbeoordeling op het zelfde niveau van erkenning blijven staan.

Advies

Na beoordeling door de erkenningscommissie krijgt de interventie-eigenaar advies over de inhoud en mogelijke verbetering van de beschrijving of ontwikkeling van de interventie.

Erkenning onder voorbehoud en niet erkennen

Een interventie kan ook een erkenning 'Onder voorbehoud' krijgen. De commissie geeft dan nog enkele concrete punten mee aan de eigenaar om de beschrijving te verbeteren alvorens tot erkenning over te gaan.

De commissie kan ook besluiten een interventie niet te erkennen. De commissie geeft ook hier aanwijzingen voor verbetering van de interventiebeschrijving en -onderbouwing.

Openbaarmaking

Een erkenning Goed Onderbouwd of Effectief wordt in de databank Effectieve sociale interventies onder die noemer bij de interventie vermeld. Interventies met deze erkenningen zijn ook te vinden met een specifieke zoekopdracht naar het niveau van erkenning. Niet erkende interventies blijven gepubliceerd in de databank Effectieve sociale interventies, maar zonder toevoeging van een erkenning. De interventie behoudt (indien daar sprake van is) een eerder behaald beoordelingsniveau.

Bijlage 1: Samenvatting criteria Goed Onderbouwd

Criteria voor de beschrijving

- De doelgroep van de interventie is helder beschreven aan de hand van relevante kenmerken; eventuele exclusiecriteria of contra-indicaties zijn gegeven.
- Indien de doelgroep betrokken is bij de ontwikkeling van de interventie, is beschreven op welke manier dit gebeurd is.
- De doelen zijn SMART (indien relevant per subdoelgroep) en indien relevant onderscheiden in hoofddoel(en) en subdoelen.
- De opzet is beschreven, dat wil zeggen volgorde, frequentie, intensiteit, duur, timing van activiteiten, wervingsmethode en locatie van uitvoering.
- De inhoud, dat wil zeggen de werkwijze van de interventie, is zo volledig mogelijk beschreven in concrete activiteiten.
- De benodigde materialen en hun verkrijgbaarheid zijn duidelijk beschreven.

Criteria voor de theoretische onderbouwing

- Het probleem, risico of thema is volledig en helder omschreven, met gegevens over bijv. aard, ernst, omvang, spreiding, perceptie door betrokkenen, kosten en andere (mogelijke) gevolgen.
- Er is een analyse van het ontstaan van het probleem waarin de (eventuele) oorzakelijke, risico-, instandhoudende -, verzachtende - of protectieve factoren genoemd worden.
- De factoren die met de interventie worden aangepakt worden benoemd en gekoppeld aan de (sub)doelen van de interventie (doelverantwoording).
- De werkzame elementen (of technieken of principes) van de aanpak worden benoemd en verantwoord, in het kader van een veranderingsmodel of interventietheorie, of gebaseerd op resultaten uit eerder uitgevoerd onderzoek.
- Doelgroep, doelen en werkwijze sluiten onderling aan: verantwoord is hoe met de gekozen aanpak daadwerkelijk de gestelde doelen bij deze doelgroep bereikt kunnen worden.
- Waar relevant worden bronvermeldingen gegeven m.b.t. de theoretische onderbouwing.

Bijlage 2: Achtergrond criteria Goed Onderbouwd

Een goede onderbouwing van de interventie is een zeer belangrijke stap in de ontwikkeling van een interventie: het maakt tenminste aannemelijk dat de interventie zou *kunnen* werken. Onderbouwing is bovendien vrijwel altijd een voorwaarde voor goed effectonderzoek. Met een theorie is immers te specificeren welke uitkomsten te voorspellen zijn, welke mediators en moderators er in het spel zijn en welke concepten relevant zijn om te meten. De theorie heeft ook een praktisch nut: het voorkomt dat de interventie als een 'black box' geldt en als zodanig moet worden geïmplementeerd. Door theoretische specificatie van de werkzame elementen is het beter mogelijk om aannemelijk te maken waarom en hoe dit wel of niet bij andere doelgroepen of situaties zou kunnen werken. Dat bevordert mogelijke generalisatie van de kennis en de werkwijze.

Daarbij moet worden aangetekend dat theorie altijd is gebaseerd op onderliggend onderzoek, ook op empirisch onderzoek. Diverse vormen van kwantitatief en kwalitatief onderzoek kunnen inzicht geven in de mogelijke werkzame principes of elementen van een interventie en de samenhang daartussen. De onderbouwing is hier ook altijd zo goed mogelijk op gebaseerd. Goed Onderbouwd geeft ook de ruimte om aan het onderliggend onderzoek aandacht te besteden. Daarbij kan het uitdrukkelijk ook gaan om allerlei vormen van *kwalitatief* onderzoek naar de interventie. Dat is bij uitstek het onderzoek dat de theorie concreet onderbouwt.

Daarnaast vormen de werkzame principes of elementen de kern van de interventie, waaraan niet getornd mag worden. Inzicht in werkzame principes maakt voor de professional duidelijk welke onderdelen, mechanismen of werkwijzen eventueel wel, en welke beslist niet, achterwege gelaten kunnen worden.

Bijlage 3: Samenvatting criteria Effectief

De criteria voor effectiviteit van interventies zijn opgedeeld in drie opeenvolgende categorieën:

- **Effectief volgens eerste aanwijzingen:** Een interventie is effectief volgens eerste aanwijzingen als uit onderzoek met zwakke of indicatieve bewijskracht blijkt dat er voldoende effect optreedt bij uitvoering van de interventie, ook al staat nog niet vast dat dit effect (helemaal) door de interventie wordt veroorzaakt.
- **Effectief volgens goede aanwijzingen:** Een interventie is effectief volgens goede aanwijzingen als uit onderzoek met beperkte bewijskracht blijkt dat bepaalde doelen er in de praktijk beter mee worden bereikt dan met andere interventies of met niets doen.
- **Effectief volgens sterke aanwijzingen:** Een interventie is effectief volgens sterke aanwijzingen als uit voldoende onderzoek met sterke of zeer sterke bewijskracht blijkt dat bepaalde doelen er in de praktijk beter mee worden bereikt dan met andere interventies of met niets doen.

Typering van onderzoek: bewijskracht

Bij de beoordeling in welke mate een interventie als effectief is aan te merken, kijkt de Erkenningscommissie Interventies onder meer naar de kwaliteit van het uitgevoerde effectonderzoek. De Erkenningscommissie onderscheidt bij effectonderzoek naar de effectiviteit van interventies verschillende niveaus van bewijskracht.

Onderzoek met:

- **zeer zwakke bewijskracht:** staat voor onderzoek dat niet voldoet aan de minimale eisen die gelden voor effectonderzoek
- **zwakke bewijskracht:** staat voor onderzoek met een voor- en een nameting dat met betrouwbare en valide instrumenten is uitgevoerd en dat repliceerbaar is
- **matige bewijskracht:** staat voor onderzoek met een voor- en een nameting dat met betrouwbare en valide instrumenten is uitgevoerd en dat repliceerbaar is, waarvan de resultaten zijn vergeleken met ander onderzoek naar de effecten van care-as-usual
- **redelijke bewijskracht:** staat voor onderzoek met een (quasi-)experimentele en een controlegroep of een herhaald N=1 design of een ander, vergelijkbaar design dat niet in de praktijk is uitgevoerd
- **vrij sterke bewijskracht:** staat voor onderzoek met een (quasi-)experimentele en een controlegroep of een herhaald N=1 design of een ander, vergelijkbaar design dat wél in de praktijk is uitgevoerd
- **sterke bewijskracht:** staat voor onderzoek met een (quasi-)experimentele en een controlegroep of een herhaald N=1 design of een ander, vergelijkbaar design dat in de praktijk is uitgevoerd en dat een follow-up na minimaal zes maanden heeft
- **zeer sterke bewijskracht:** staat voor onderzoek waarbij de subjecten a-select zijn toegewezen aan een experimentele en een controlegroep, dat in de praktijk is uitgevoerd en dat een follow-up na minimaal zes maanden heeft.

Bijlage 4: Criteria voor Effectiviteit

Algemene criteria voor effectiviteit

Voor alle niveaus van effectiviteit geldt:

- De gevonden uitkomsten zijn (de meest) relevant(e) gegeven het doel en de doelgroep van de interventie.
- De veranderingen hebben betrekking op het doel en de doelgroep van de interventie.
  - De studies laten zien dat de beoogde doelgroep daadwerkelijk is bereikt.
  - De gehanteerde instrumenten bieden een betrouwbare en valide operationalisering om de realisatie van de doelen van de interventie te meten.
  - Er zijn adequate statistische technieken toegepast (indien van toepassing).
- De grootte van het effect is weergegeven in termen van een Odds's Ratio, Cohen's D of de gegevens om Cohen's D te berekenen zijn gespecificeerd.
- De grootte van de effecten is redelijk overtuigend, en passend bij het doel en de doelgroep van de interventie.
- Eventuele negatieve effecten zijn weergegeven.
- Het onderzoek is zodanig gedocumenteerd, dat replicatie van de studie mogelijk is.
- De interventie is uitgevoerd zoals bedoeld. Aangevoerd is dat de werkzame elementen van de interventie daadwerkelijk zijn toegepast.
- Er zijn naar het oordeel van de commissie voldoende studies waaruit is gebleken dat bij de uitvoering van de interventie er veranderingen zijn opgetreden conform het doel van de interventie.

Criteria per niveau van effectiviteit

Voor het beoordelen van de bewijskracht van afzonderlijke studies is aan het eind van deze notitie een tabel opgenomen. Deze tabel biedt handvatten aan de erkenningscommissie, maar het oordeel over de kwaliteit van het onderzoek wordt ook bepaald door de kwaliteit van de uitvoering ervan, zoals blijkt uit de aangeleverde documentatie. Voor het oordeel hierover baseert de commissie zich op haar eigen expertise.

1. Eerste aanwijzingen voor effectiviteit

- Zie de algemene criteria voor effectiviteit.
- De opzet van het empirisch onderzoek voorziet in een minstens lichte bewijskracht. Er zijn resultaten beschikbaar voorafgaand, bij de start of tijdens de interventie en na afloop van de interventie (zgn. voor- en nameting), zonder controle-conditie. Bij onderzoek naar de ervaren effectiviteit volstaan de resultaten van een nameting.
- Voor het aantal studies geldt dat:
  - Er zijn minstens twee Nederlandse studies naar de voorliggende interventie met een lichte bewijskracht of één Nederlandse studie naar de voorliggende interventie in combinatie met minstens één (inter-)nationale studie naar deze of een vergelijkbare interventie met minstens lichte bewijskracht. In het laatste geval is aannemelijk gemaakt dat het doel, de doelgroep, de aanpak en het theoretisch model van de vergelijkbare interventie voldoende van toepassing is op de Nederlandse situatie en/of de voorliggende interventie. De erkenningscommissie oordeelt uiteindelijk over de vergelijkbaarheid.

2. Goede aanwijzingen voor effectiviteit

- Zie de algemene criteria voor effectiviteit.
- De opzet van het empirisch onderzoek voorziet in een minstens matige causale bewijskracht. Het onderzoek heeft een (quasi-)experimentele of een andere opzet (bijvoorbeeld herhaalde casestudies, een studie naar de samenhang tussen de mate waarin een interventie is toegepast en de mate waarin bedoelde uitkomsten zijn opgetreden. De studies zijn niet noodzakelijk in de praktijk uitgevoerd of hebben nog geen follow-up.
- Het aantal studies kan sterk uiteenlopen, afhankelijk van de kwaliteit en de aard van de studie. Vuistregels voor het minimum zijn:
  - Er zijn minstens twee Nederlandse studies naar de voorliggende interventie met een matige tot vrij sterke bewijskracht of één Nederlandse studie naar de voorliggende interventie in combinatie met minstens één (inter-)nationale studie naar deze of een vergelijkbare interventie met minstens matige bewijskracht. In het laatste geval is aannemelijk gemaakt dat het doel, de doelgroep, de aanpak en het theoretisch model van de vergelijkbare interventie voldoende van toepassing is op de Nederlandse situatie en/of de voorliggende interventie. De erkenningscommissie oordeelt uiteindelijk over de vergelijkbaarheid.
  - Bij Nederlands onderzoek naar de voorliggende interventie met een sterke tot zeer sterke bewijskracht volstaat één studie voor de erkenning op dit niveau van effectiviteit.
  - Bij herhaalde casestudies zijn er minstens 6 cases uitgevoerd door verschillende behandelaars in verschillende condities *of* minstens 10 cases uitgevoerd in één setting.

3. Sterke aanwijzingen voor effectiviteit

Zie de algemene criteria voor effectiviteit.

- De opzet van het empirisch onderzoek voorziet in een minstens sterke causale bewijskracht. Het onderzoek heeft een (quasi-)experimentele opzet of – indien dit niet mogelijk is – een andere opzet (bijvoorbeeld herhaalde casestudies, een studie naar de samenhang tussen de mate waarin een interventie is toegepast en de mate waarin bedoelde uitkomsten zijn opgetreden of een cohortstudie) van hoge kwaliteit. De studies zijn in de praktijk uitgevoerd en hebben een follow-up van minstens 6 maanden.
- Het aantal studies kan sterk uiteenlopen, afhankelijk van de kwaliteit en de aard van de studie. Vuistregels voor het minimum zijn:
  - Er zijn minstens twee Nederlandse studies naar de voorliggende interventie met een sterke of zeer sterke bewijskracht of één Nederlandse studie naar de voorliggende interventie in combinatie met minstens één (inter-)nationale studie naar deze of een vergelijkbare interventie met sterke of zeer sterke bewijskracht. In het laatste geval is aannemelijk gemaakt dat het doel, de doelgroep, de aanpak en het theoretisch model van de vergelijkbare interventie voldoende van toepassing is op de Nederlandse situatie en/of de voorliggende interventie. De erkenningscommissie oordeelt uiteindelijk over de vergelijkbaarheid.
  - Bij herhaalde casestudies zijn er minstens 10 cases, uitgevoerd door verschillende behandelaars in verschillende condities.

Bijlage 5: Criteria voor uitvoeringsvoorwaarden

- De interventie is overdraagbaar:
  - er is een handboek (ook wel handleiding genoemd). Het handboek bevat een beschrijving van doelen, doelgroep en materialen en de inhoud van de activiteiten
  - er is begeleiding bij invoering van de interventie (train de trainer, helpdesk, etc.)
  - er is een systeem voor implementatie of (indien relevant) een implementatieplan voor brede (landelijke) invoering van de interventie
- Gegevens over onderhoud, kwaliteitszorg en borging zijn gespecificeerd. Beschreven is wie verantwoordelijk is, wat wordt gedaan, terugkerend onderhoud en verankering van de interventie (denk aan licenties, monitorsysteem, registraties, terugkomdagen).
- De randvoorwaarden die essentieel zijn voor de uitvoering zijn gespecificeerd. Het gaat dan om randvoorwaarden op het niveau van:
  - de interventie (personele inzet, tijdsbesteding, kosten (gespecificeerd))
  - de uitvoerende professionals (opleiding, ervaring, competenties)
  - de organisatie (draagvlak (in- en extern), mogelijkheden tot interne en externe samenwerking)
- Aannemelijk is dat de doelen haalbaar zijn binnen de genoemde randvoorwaarden en kosten.
- Indien de interventie niet in Nederland ontwikkeld is, dan wordt de oorspronkelijke context kort beschreven en worden de aanpassingen die zijn gemaakt om aan te sluiten bij de Nederlandse situatie toegelicht.
- Indien relevant voor de problematiek of het terrein van uitvoering biedt de interventie ruimte voor flexibiliteit: in het handboek staat informatie over werkzame principes of elementen en de samenhang daartussen die gehandhaafd moeten worden
- Er is een procesevaluatie uitgevoerd. De evaluatie brengt in ieder geval in kaart:
  - Het bereik van de interventie
  - De mening en ervaring van professionals die de interventie hebben uitgevoerd
  - De mening en ervaring van de einddoelgroep
  - De succes- en faalfactoren
  - Er zijn waar mogelijk aanbevelingen gedaan voor aanpassing van de interventie aan de hand van de resultaten van de procesevaluatie

De evaluatie heeft dus zowel betrekking op delen van de uitvoering als op delen van de inhoud van de interventie. In ieder geval moet er inzicht zijn in de mening van de einddoelgroep en de intermediairs (professionals of vrijwilligers). De succes- en verbeterpunten moeten benoemd kunnen worden, letterlijk uit de evaluatie of geïnterpreteerd door de eigenaren. En tenslotte geeft de evaluatie inzicht in het bereik in de praktijk.

De procesevaluatie moet voldoen aan de volgende kwaliteitseisen:

- de onderzoeksopzet is beschreven (methode van onderzoek, doelgroep, aantal respondenten (deelnemers minimaal N=15; uitvoerders N=15 of bij minder uitvoeringspraktijken een aantal in verhouding daartoe)
- er is inzicht in de mate waarin de activiteiten van de interventie zijn uitgevoerd volgens plan
- er zijn gegevens beschikbaar over: - bereik van deelnemers, - succes- en faalfactoren, - waardering en ervaring van uitvoerders én gebruikers
- duidelijk is hoe de interventie – indien nodig – is aangepast aan de hand van de resultaten van de procesevaluatie.

Bijlage 6: Het werkblad en de criteria

Anders dan bij het beoordelingsniveau Goed Beschreven, moet bij de erkenningsniveaus Goed Onderbouwd en Effectief het werkblad voor de interventiebeschrijving volledig worden ingevuld. Dus ook de paragraaf 'Onderzoek naar effectiviteit' en 'Aangehaalde literatuur' worden ingevuld.

Er vindt bij de beoordeling voor Goed Onderbouwd geen beoordeling plaats op basis van effectonderzoek. Onderzoek naar effectiviteit kan wel een belangrijke bijdrage leveren aan de onderbouwing. De onderbouwing wordt wel beoordeeld.

Bij de beoordeling voor Effectief wordt het effectonderzoek uiteraard wel beoordeeld.

De uitgebreide criteria voor Goed Onderbouwd en Effectief zijn ook terug te vinden in het werkblad interventiebeschrijving en de daarbij horende handleiding.